

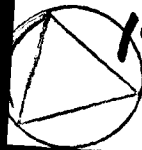
סינמטק

סרטי החודש
תשקיף ביקורת

דצמבר 1982
גליון מס' 11

① סינמטק: פגז אר
אסניי קולונל 1982
דצמבר # 11

② אפריל סינמטק ז'נ
1982 דצמבר

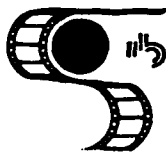

קוקוס

הטיף קוקוס מצופה
בשוקולד חלב.

טוב לי עם קוקוס

הסינמטק הישראלי

עירת תל-אביב-יפו אוניברסיטת תל-אביב הארכיון הישראלי לסרטים

תוכנית סינמטק תל-אביב, חודש דצמבר 1982

1. סרטים בהפקת מכון הקולנוע הבריטי – באדיבות ארכיון הסרטים הישראלי.
2. ספרות וקולנוע.
3. מסרטי של דושאן מאקאבייב.
4. בימאים אמריקאים גדולים – חלק א' ראול וולש, הוארד הוקס, קינג וידור.
5. הקרנות מיוחדות.

20.30 הבימאים האמריקאים הגדולים – ראול וולש (4)
 סרט בן 85 דקות על ראול וולש. וולש החל את דרכו הקולנועית כשחקן וכעורך בימאי בסרטיו של ד.וו. גריפית בחברת "ביוגראף". סרטיו מאופיינים בספור הבחיר שהם מצליחים להעביר ובקצב היינמי והאינטנסיבי שלהם. סרטיו החשובים הם סרטי פעולה: סרטי גנגסטרים, מערבוניים וסצינות של מדפי מכונות. בסרט משולבים קטעים מן הסרטים "WHAT PRICE GLORY?", "STRAWBERRY WORLD", "HIGH SIERRA", "HONOR SYSTEM", "GENTLEMAN JIM", "WHITE HEAT", "THE COCKEYED STRAWBERRY BLOND" (דובר אנגלית ללא תרגום).

20.30 פיקוד אפל (ארה"ב 1940)

DARK COMMAND

בימאי: ראול וולש

Raoul Walsh

שחקנים: ג'ון וויין, וולטר פידג'ין, חי רוג'ס.
 מערכת טיפוס על רקע מלחמת האזרחים האמריקאית.
 (93 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

6.12 יום שני

19.00 הזר (1967) (2)

LO STRANIERO

Luchino Visconti

בימאי: לוקינו ויסקונטי
 שחקנים: מארצ'לו מאסטרואני, אנה קארניה, ברנאר בלייה.

נטינו ויסקונטי להעביר אל הבד את יצירתו של אלבר קאמי. מסרט, גבור הספר הורג ערבי באלג'ירועמד למשפט בעצם על היותו זר לחברה הצבועה והנקמנית הסובבת אותו. ויסקונטי מתייחס ברצינות וביראת כבוד אל המקור הספרותי ומנסה לשמור על רוחו של קאמי גם על חשבון האמצעים הקולנועיים. (104 דקות).

4.12 מוצ"ש

19.30 מלחמת העולמות (ארה"ב 1953) (5)

WAR OF THE WORLDS

Byron Haskin

בימאי: ביירון האסקין
 שחקנים: ג'ין בארי, לס טרמיין, אן רונינסון.
 עבוד קולנועית חופשית לספר המדע הבדיוני המפורסם מאת ה.ג. וולס. הסרט מתאר את מאבקה הנואש של האנושות וצידור הלחימה הפרימיטיבי שלה על צורת החיים ועל החירות כנגד בני המאדים ששלשו לכדור הארץ עם מכונות הלחימה המשוכללות שלהם הזורעות הרס ואבדון. (85 דקות).

20.30 הטריולוגיה של ביל דוגלאס (1)

THE BILL DOUGLAS TRILOGY

MY CHILDHOOD

MY AIN FOLK

MY MAY HOME

1. ילדותי (ברטיניה 1972)

2. משפחתי (ברטיניה 1973)

3. דרכי הביתה (ברטיניה 1977)

בימאי: ביל דוגלאס

שחקנים: טפון ארצ'יבאלד, ג'ין טיילור סמית, פול קרמאק.
 שלושה פרקים בטריולוגיה אוטוביוגרפית העומדים בסרט עצמאי כל אחד בפני עצמו ועוקבים אחרי ילדותו ונעורותו של ג'ימי הגדל בכפר כורים מרום לאדינבורו. זהו אחד ההשגים הגדולים של הקולנוע התיעודי הבריטי. ביל דוגלאס למד קולנוע בלנדון והחל לצלם עוד בימי לימודיו. "חזרתי אל הכפר בו גדלתי וצלמתי את מרבית החומר שם. שלוש הסרטים צולמו בשחור לבן... זכרונות ילדותי הם גטולי צבע... השתמשתי בריבים הבסיסיים ביותר האלמנט הביזרפי הוא המרכיב העיקרי... זהו סרט קשה המורכב מניגודים בסיסיים המספר על אירועים גדולים בעלי חשיבות." (ביל דוגלאס). (175 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

21.30 פרנהייט 451 (צרפת 1966) (2)

FAHRENHEIT 451

Francois Truffaut

בימאי: פרנסואה טריפו
 שחקנים: אוסקר ורנר, ג'ולי כריסטי, סיריל קיחאק.
 שרטוט של חברה עתידנית בה חל איסור על חופש הדיבור ועל המילה הכתובה. גבור הסרט הוא אחד הממונים על שריפת הספרים. הוא מתנדב למורדת צעירה, מתחיל לקרוא ומתקומם נגד הממונים עליו. כמו בחלק מסרטי הקודמים, גם כאן עוסק טריפו בעימות בין האינדיבידואל לבין החברה הסובבת אותו. (112 דקות).

7.12 יום שלישי

19.00 בשפל (יפאן 1957) (5)

THE LOWER DEPTHS

Akira Kurosawa

בימאי: אקירה קורסאווה
 שחקנים: טשירו מיפונה, קיוטו קאנאוה, איסוה יאמאדה.
 עיבוד מקורי ומעניין למחזהו של מקסיס גורקי. קורסאווה ממקם את ההלילה ביפאן של תקופת האדו – ימי הביניים ומלחמות האזרחים היפאניות מרם – תקופה שרתקה לא רק את קורסאווה אלא את הקולנוע היפני בכלל. קורסאווה רואה את האדו בתקופה המקבילה לרוסיה של המאה ה-19 שלא אנו נוסטלגיים. משך החזרות על הסרט בצורה רומנטית ונוסטלגית. משך החזרות על הסרט, העבודה על הכוראוגרפיה, התנועה והמצלמה היה ארוך ממך הצלומים מה שתרם לרציפות של הסרט ולאיוון בין הסצינות והשחקנים. (125 דקות. דובר יפאנית תרגום לאנגלית).

5.12 יום ראשון

19.00 לפני ההבנה (ברטיניה 1977) (1)

BEFORE HINDSIGHT

Jonathan Lewis

בימאים: גונתן לואיס, אליזבת טיילור-מידיסון
 הסרט בוחן את שקולי היוצרים של הקולנוע הבריטי, התיעודי וההסברתי בשנות השלושים על רקע עליית הנאציזם והפאשיזם. הסרט בנוי מקטעי יומנים, מחומר תיעודי של התקופה ומחומר נדיר של יומנים שמאליים. דרך ראיונות עם אנשים שעבדו במגורים שונים של קולנוע ההסברה בשנות השלושים וע"י שימוש בקטעי סרטים מעלה הסרט בקורת נוקבת על האופן שבו הורגו בקולנוע האירועים הפוליטיים והחברתיים שעברו על גרמניה ואירופה של טרום המלחמה העולמית השנייה ומעלה השלכות על סיקור עיתונאי וטלוויזיוני כיום. (78 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

הדימויים החזותיים הבלתי מרוסנים שלו. הוא תוקף את הימין ואת השמאל, את המהפכה ואת הקפיטליזם ורומס בדרכו את הכוחות העיקריים המנעים את עלמונו. הקולואז הקולנועי הזה נע בין שתי עלילות מקבילות, במוקד הראשונה מתוארת עלילותיה של מלכת היופי של העולם ובמרכז העלילה השנייה עומדת קברניטה פולניה המנווטת את ספינת המהפכה וווללת את בנייה (80 דקות).

יום ראשון 12.12
לילי מארלן (גרמניה 1980) (5) 19.00

LILI MARLENE
R.W. Fassbinder
בימאי: ריינר ורנר פאסבינדר
שחקנים: האנה שיגולה, גיאנקרלו גיאניני, מל פדר.
זוית ראייה אישית לספור חייה של הזמרת לאלה אנדרסון, מי ששרה את "לילי מארלן", השיר האהוב ביותר הן על היילי בנות הברית והן על האצנים והיחה הזמרת האהובה על דיסטלו. פאסבינדר מגיש ספור אהבה קורע לב על פי כללי המלודרמה האמריקאית הקלאסית.

נוסע (בריטניה 1981) (1) 21.30

TRAVELLER
Joe Comerford
בימאי: ג'ו קומרפורד
שחקנים: ג'והי דוניבן, דיבי ספילן, אלן דבלין.
גיבורי הסרט הם זוג צעיר שנשא בניגוד לרצונו, העורך מסע אליו הרך אירלנד. בדומה לסרט התעודי "צל ותשוקה", הכולל בסרט זה הוא התאור המדויק של העוני באירלנד של היום, כשהדגש הפעם הוא על האזור החקלאי. דובר אנגלית ללא תרגום. (80 דקות).

יום שני 13.12
הרוצחים (ארה"ב 1964) (2) 19.00

THE KILLERS
Don Siegel
בימאי: דון סיגל
שחקנים: ג'ון קאסאבטס, לי מרווין, אנגי דיקנסון, רונלד ריגן.
סרט שעשה דון ("הארי המזוהם") סיגל לטלוויזיה אך הוקרן לבסוף בבתי קולנוע בשל הסצינות האלימות הכלולות בו. שני רוצחים שכירים מחסלים אדם החי ועובד במוסד לעוורים. שלוותו של הנרצח ואלמוניותו של שולחם מעוררים את סקרנות צמד המרציאים לפועל. הסיפור מוגש ב-רצף של "פלש-בקים", כדבר מוגמר ומוחלט שהגורל מכבד בו בתפקיד ראשי. (95 דקות).

בחורש (בריטניה 1977) (1) 21.30

IN THE FOREST
Philip Mulloy
בימאי: פיליפ מלו
שחקנים: בארי הוטן, אנתוני אודונל, אלן שין.
נסיון חדש בהתמודדות קולנועית עם מושג ההיסטוריה ובמקרה הזה עם ההיסטוריה האנגלית מן המאה ה-14 עד למאה ה-19. שלשת האיכרים המהיים את הדמויות המרכזיות של הסרט חוצים יריעת זמן החובקת פרק בן 400 שנה וחווים את האירועים המרכזיים של ההיסטוריה האנגלית כמו המגפה השחורה, הוצאתו להורג של צ'ארלס הראשון, עליית וולפול ועוד. הצגת האירועים הללו בצורה בה יראו אמיר ע"י אותן דמויות ואותן זוויות ראייה מדוה מעשה אלטרנטיבה לחפיסה הרומנטית של ההיסטוריה ע"י משוררים וסופרים ולגישה הרשמית נוסח ספרי הלימוד. (80 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

יום שלישי 14.12
המרכזנית (יוגוסלביה 1967) (3) 19.30

LJUBAVNI SLUCAJ
Dusan Makavejev
בימאי: דושאן מאקאבייב
שחקנים: אווה ראס, רוינצה סוקיץ.
ספור אהבה רוצח, מתובל מקטעי יומנים וראיונות ההופכים אותו למסמך סוציו-פוליטי. במרכז הסרט מערכת היחסים בין נערה העוברת במרכזיות דואר לבין צייד עכברים עירוני. (69 דקות).

מתחת לאף (ישראל 1982) (5) 21.30

בימאי: ינקול גולדוסר
שחקנים: משה איבגי, אורי גבריאלי, גיזקי ארקין, מכרם כורי.
סרט ישראלי אותנטי המאכלס דמויות אמניות ומתאר את שד הכספות ממתה המשטרה ביפו. סרט אמין ומומלץ.

יום רביעי ערב פטר ליליינטאל 8.12
ההתקוממות (גרמניה 1980) (5) 19.00

THE UPRISING
Peter Lilienthal
בימאי: פטר ליליינטאל
שחקנים: אגוסטין פריירה, קרלוס קאטאניה, אוסקר קאסטילו.
סרט ספק תיעודי ספק עלילתי המתעד את מלחמת האזרחים בניקרגואה מנקדת מבט פרו-סאנדיניסטית תוך שילוב הטרגדיות האישיות והמשפחתיות השזורות באירועים ההיסטוריים. הסרט צולם כולו בזירת האירועים. (105 דקות. תרגום אנגלי בלבד).

מר וונדרפול היקר... (5) 21.30

DEAR MR. WONDERFUL
Peter Lilienthal
בימאי: פטר ליליינטאל
שחקנים: ג'ו פסקי, קארן להדיג, אוין הנרל.

רובי דניס הוא זמר במועדון באולינג, הנושא את שמו "רובי פלס". כל עלמו נתון בסכנה לאור כונתם של ספקולנטים להורס את המקום. למשפחתו, אחותו ואחיני עמם הוא גר, יש דאגות אחרות. האחות פאולה מתפטרת מעבודתה לעזרת אנשים כברונקס, ואילו ריי האחיין, מתעסק בעסקים מפקקים ובשחיתויות קטנות. המצב במועדון מחמיר עד שערב אחד מגיע למקום כוכב הוליבורי מודקן. וזו נקודת מפנה בחייו של רובי.

שלוחה לסינמטק בבית התפוצות

בחנוכה יפתחו הסינמטק בשותף עם בית התפוצות את המדור היהודי במסגרת זו יוקרנו סרטים שנשואם המרכזי יהדות ויהודים, בין הסרטים שיוקרנו יהיו סרטים נדירים שיובאו מחו"ל במיוחד. כל ההקרנות תתקיימה בבית התפוצות. חברי הסינמטק יהיו זכאים להנחה במחיר כרטיס הכניסה.
הסרט שיפתח את שלוחת הסינמטק בבית התפוצות, בככורה ארצית יהיה:
"תמונות לנגד עיני" IMAGE BEFORE MY EYES
סרטו של ג'וש ואלצקי שנעשה ב-1980. ספור תיעודי על חיים ותרבות יהודית בפולין. פרק בהיסטוריה היהודית שנקטע בברוטאליות על ידי הנאצים. הסרט הוקן בפסטיבל לקולנוע יהודי בארה"ב והוקרן במשך שבועות רבים. הבקורת קבעה שזהו סרט חובה לא רק לכל יהודי אלא לגל אדם.
פרטים ושעות ההקרנה יפורסמו בקרוב.

מוצ"ש 11.12

בית מטבחיים 5 (ארה"ב 1972) (2) 19.30

SLAUGHTERHOUSE 5
George Roy Hill
בימאי: ג'ורג' רוי היל
שחקנים: מייקל סאטס, רון לייבמן, שרון גאנס.
פנטסיה אנטי-מילחמתית לאינטלקטואלים ע"פ רומן מאת קורט וונגוט. סיוטי העבר של המלחמה (הפצצת דרוין בשלהי מלחמת העולם) ההזהר המטורף של חיי המשפחה מעבריים את-הייל לסינים בעולמות חומים אחרים. (103 דקות).

סרט מחוק (צרפת/קנדה/גרמניה 1974) (3) 21.30

SWEET MOVIE
Dusan Makavejev
בימאי: דושאן מאקאבייב
שחקנים: קרול לור, אנה פרוצל, פייר קלמנטי.
בסרטו החמישי ממשיך מאקאבייב להעלות את הרעיונות

HOWARD HAWKS
 סרטו בן 57 דקות על אחד הבימאים האמריקאים הגדולים. משך ארבע עשרות השנים בהן עסק הוקס (1896-1977) בקולנוע, הוא עבד כמעט בכל סוגי הג'אנרים. קומדיות ("נערותו ששת"), סרטים מסוקליים ("גברים מעדיפים בלונדיניות"), סרטי גנגסטרים ("פני צלקת"), מותחנים ("התרדמה הגדולה"), מערבונים ("ריו בראבו") ואחרים. הוקס היה אחד הטכנאים הטובים בהוליווד. "הפריימינג" שלו, החיתוך, תנועות המצלמה לא נראים כמעט ולא מושכים תשומת לב. הסרטים שלו קומפקטים וחסכניים ויותר מכל בימאי אמריקאי אחר בן דורו הוא ראוי לתואר "אוטר". (דובר אנגלית ללא תרגום).

התרדמה הגדולה (ארה"ב 1946)

THE BIG SLEEP

בימאי: הווארד הוקס
 Howard Hawks
 שחקנים: דמפרי בוגארט, לון בקול, ג'ון דידיגלי.
 "סרט אפל" קלאסי בו מלם "בוגי" את דמותו של הבלש הפרטי פיליפ מאלרו, גיבורו הספרותי של ריימונד צ'נדלר. באווירה דקאדנטית ובעולם מושחת חוקר מאלרו פרשיית סחיטה בה מעורבות שתי אחיות אמידות. הוקס טען פעם שמעולם לא הבין את הרומן של צ'נדלר אך הצליח להעביר בדייקנות את אוירת הרומן. (114 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

יום רביעי

15.12 19.00 השועל (בריטניה 1968) (2)

THE FOX

בימאי: מרק רידל
 Mark Rydell
 שחקנים: סנדי דניס, אן הייוד, קירי דוליאה.
 מתח מיני הנוצר בין שתי אחיות חור כחול עיניים הנקלע לחברתן. הסרט שומר על אופי הספרותי (ד.ה. לורנס) אולם נוספו לו תמונות בעלות רקע מיני המופיעות בסיפור רק ברמז. (110 דקות).

אחים ואחיות (בריטניה 1980) (1)

BROTHERS AND SISTERS

בימאי: ריצ'ארד וולי
 Richard Wooley
 שחקנים: קרולין פיקלס, סם דייל, רוברט איסט.
 הקירה משטרית של רצח פרוצאלי כשהמוקד מושם על שני אחים - הראשון עובד סוציאלי ליברלי החי בקומונדו והשני קצין צבא שמרן. משל על הפוליטיקה של המינים ונסיון בדיקה של בעיות מין ופוליטיקה בעזרת דאג'ר סרטי הבלש. (96 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

מצ"ש

18.12 19.30 מסתורי האורגניזם (יוגוסלביה/גרמניה 1971) (3)

W.R. - MYSTERIES OF THE ORGANISM

בימאי: דושאן מאקאבייץ
 Dusan Makavejev
 שחקנים: מילנה דראביץ', יאנודה קאלופר, זוראן ראדמילוביץ'.
 קולנוע קולנועי מרתק המשולב בקטעים רוקומנטריים ומגולל את עיקרי תורתו של הילהלם רייך, תלמידו המפורסם של פרויד שפיתח תיאוריות מקוריות על הקשר בין פוליטיקה לטוהר לבין יחסי מין. במקביל מתוארת הרפתקאת אהבים בין נערה יוגוסלבית לבין כוכב החלקה רסי. (80 דקות).

עיר הנשים (איטליה/צרפת 1980) (5)

LA CITTA DELLE DONNE

בימאי: פדריקו פליני
 Federico Fellini
 שחקנים: מארצ'לו מאסטרואני, אנה פרוצנל, יולה סילבני.
 סרטו האחרון של פליני. מסע עגורך גיבור הסרט בתלמוז הוא מתפתל במסתורי האורגניזם הנשי. כפי שהוא נתפס בנפשו המבולבלת של הגבר. בניגוד לשם המרמז על עיסוק בנשיות, עוסק סרט זה רק בהשתקפותה של הנשיות בעיניו של גבר.

יום ראשון

19.12 19.00 תוף הפח (גרמניה 1979) (2)

THE TIN DRUM

בימאי: פולקר שלנדורף
 Volker Schlöndorff
 שחקנים: דריד בנט, אנג'לה וינקלר, מריו אורוף, היינץ בנט.
 עבור מקורי ונתנו לאפוס שכתב גינתר גראס. הרומן בוחן את ההסטוריה הגרמנית מבעד לעיניו של ילד גרוטסקי המסרב לצמוח. אחד הגרומים העיקריים להצלחת הסרט הוא בחירת הילד דריד בנט לגילום תפקיד הגיבור - אוסקר מאצרט בעל תוף הפח. נקודת התורפה של הסרט היא אוברן האירוניה המתוחכמת של הרומן. (142 דקות).

מלאך בבית (בריטניה 1979) (1)

ANGEL IN THE HOUSE

בימאי: ג'יין ג'קסון
 Jane Jackson
 שם הסרט נלקח ממאמר שנכתב ע"י וריגיניה וולף ב-1927 ועוסק בנשים סופרות ובמכשולים הפסיכולוגיים והחברתיים העומדים בפניהם כשהמוקד מושם על מאמציה של אשה צעירה לברוח ממשפחתה ולהתמסר לכתיבה. (28 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

חידות הספנקס (בריטניה 1977) (1)

RIDDLES OF THE SPHINX

בימאים: לורה מלווי, פיטר וולן

Laura Mulvey, Peter Wollen

שחקנים: דינה טטאב, מרדל ג'ורדיין
 הבימאים מלווי ווולן השייכים לזרם האואנגארד בקולנוע הבריטי בונים את סרטם משבעה חלקים הערוכים כמסגרת רעיונית אחת. זהו משל על חיי היומיום של אם, האמהות כבעיה תרבותית ומעשית כאחד מול סיפור אדיפוס והספנקס המטפל באותה בעיה בצורה מטאפורית. סרט בעל עמדה פמיניסטית בוטה המעביר הן את היחסים המורכבים בין אם ובנה והן את משמעות האמהות בחברה פאטריארכלית. (92 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

יום שני

20.12 19.00 איים זורם (ארה"ב 1976) (2)

ISLAND IN THE STREAM

בימאי: פרנקלין ג'. שאפנר
 Franklin J. Schaffner
 תומאס האדסון פסל אמריקאי מצליח בגיל העמידה, מתגורר בבדידות באיי הבהאמה בתקופת מלחמת העולם השני. בדידותו מופרת כאשר מגיעים אליו שלושת בניו, שאותם לא ראה מזה ארבע שנים. בין הארבעה מתפתחת מערכת יחסים מורכבת. עיף ספרו האחרון של המינצ'ווי. (105 דקות).

רדיו דולק (בריטניה 1980) (1)

RADIO ON

בימאי: כריסטופר פטיט
 Christopher Petit
 שחקנים: דריד בימס, ליוה קרייזר.
 סרט שהופק בתקציב מזער ובשיתוף פעולה עם וים ("אליס בערים", "במהלך הזמן") ונדרס שעקבות סגנונו ניכרים בסרט. מבוצע מסוים דומה הסרט למותחן מסורתי, מלווה בפסקול עשיר. כריסטופר פטיט אינו מתעסק ברגש ובמניעים של הגבור היוצא מלונדון לכריסטול כדי לחקור את רצח אחיו לצלילי "גיבורים" מפי דריד בואי. הוא בוחן בצורה מלאנכולית את שנות השישים והשבעים ומעלה אווירה עכשווית ומדויקת של חוסר אונים, חוסר שייכות ותיכור. (104 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

יום שלישי

21.12 19.00 אדם אינו צמור (יוגוסלביה 1966) (3)

COVEK NIJE TIJKA

בימאי: דושאן מאקאבייץ
 Dusan Makavejev
 שחקנים: מילנה דראביץ', יאנו אורוהובץ, אווה ראס.
 סרטו הארוך הראשון של מאקאבייץ יוצא בהצהרה כי האדם אינו יכול להיות בתרדות מלאכותיות, הצהרה שבאנוי המשטר יכולה הדיחה להשתמע כאנטי קומוניסטית. פיתוח חניחתו של מהנדס מכרות המגיע לסיביר כדי להתקין מכונות חרשות במכרות. הסרט מוגש בעירוב של עלומי סטודיו ו"סינמה ריטה". (80 דקות).

KING VIDOR
 קינג וידור מתאר את ימיו הראשונים בתעשיית הקולנוע ומשוחח על הסרטים אותם הוא רואה כחשובים מבחינה טכנית וסוציאלית. את דרכו הקולנועית החל וידור כשחקן בסרטיו של ד.ו. גריפית. הוא למד מגריפית את סיגנון הבימוי, בתחילת דרכו הקולנועית קבל וידור כמעט כל הצעת עבודה בקשרה בקולנוע. הוא ניסה ללא הצלחה מרובה למכור תסריטים עד שבסופו של דבר קבל הזדמנות לכיים סרטים קצרים עבור "יוניברסל". סרטו החשוב הראשון היות "המעמד הגדול" (1925) הסרט האילם החשוב ביותר הוא THE CROWD (1928). עם המעבר לקולנוע המדבר חשף וידור את האפשרויות הטמונות בקולנוע המדבר. (57 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

דו קרב בשמש (ארה"ב 1946) (4)

DUEL IN THE SON

בימאי: קינג וידור

King Vidor
 שחקנים: ג'ניפר ג'ונס, גרגורי פק, ג'וזף קוטן, ליוול בארימור, ליליאן גיש.
 כמחווה לאשתו ג'ניפר ג'ונס הפיק וידור או. סלוניק ספקטאקולר גרנדיוזי רצוף תאוות שאמרו היה להאפיל בהצלחתו על "חלף עם הרוח". גם ג'וזף פון שטרנברג וגם ויליאם ויטלה בימו חלק מן הסצינות אך מירב הסרט ההצלחתו נזקפים לזכותו של וידור. (138 דקות).

יום רביעי 22.12

19.00 אמנות האנימציה (5)

תכנית יבוא מקנדה, מבחר סרטים של הנישיונל פילם בורד.

21.30 בחיתוך גם (ברטניה 1982) (1)

ROUGH - CUT AND READY DUBBED

בימאים: חסן שאח, דום שאו
 הסרט הינו הפרויקט הראשון של חברת הפקה שהקימה קברנת נערים. הוא צולם במקור ב-8 מ"מ, במשך שלוש שנים, ומציג מגוון של היבטים על גיבורי הפאנק - הנערים ברחוב, עיתונות, המוסיקה והלהקות עצמן. הסרט כולל ראינות והופעות של להקות שונות, וביקורת של מבקר מוסיקה בריטיים. (דובר אנגלית ללא תרגום, 58 דקות).

יום חמישי 23.12

20.30 אהבה אנוסה (5)

L'AMOUR VIOLE

הקרנה מיוחדת של הסרט שכל הבכנסות קודש למרכז לסיוע לקורבנות אונס. כרטיסים מבחיר אחיד של 75 ש' ימכרו בערב ההקרנה בקופת הסינמטק. (הסרט מלווה בתרגום לעברית).

מוצ"ש 25.12

19.00

דונה פלור נשואה לשניים (1976) (2)

DONA FLOR E DOIS MARIDOS

Bruno Barreto
 בימאי: ברטנו בארטו
 שחקנים: סוניה בראגה, חוזה וילקר, מאורו מנדוזה.
 תופרת שקטה ויפוייה מתאלמנת מבעלה הפחוח הנואף. לאחר שנישאה לרוקח ומשעמם מפייעה ריחו של בעלה הראשון ומשיבה לה את חיי המין הסוערים אותם ידעה קודם לכן. (90 דקות).

21.30 מונטנגרו (שבדיה/ברטניה 1981) (3)

MONTENEGRO

Dusan Makavejev
 בימאי: דושאן מאקאבייב
 שחקנים: סוזן אנספץ, ארלנד יחפסון, פר אוסקרטון.
 סיפורו של בורגנית אמריקאית טיפוסית הנשואה לאיש טסקים שבדי. חנוקה מאורו חייה, על סף התמוטטות עצבים, היא מתחברת למשך שלושה ימים לקברנת פועלים מהגרים מיוגוסלביה, באמצעות הדמות הסטראוטיפית כוחן מאקאבייב את דפוסי ההתנהגות

האנושית והנושית במצב לא מציאותי - כמעט מופשט. (96 דקות).

26.12 יום ראשון

19.00 מילחמה ושלום (בריה"מ 67-1966) - חלק א' (2)

WAR AND PEACE - PART A

Sergei Bondarchuk
 בימאי: סרגיי בונדרצ'וק
 שחקנים: לוחמילה סבליבה, סרגיי בונדרצ'וק, יצ'סלאב טיקוב.

אדפטציה של הבמאי-שחקן סרגיי בונדרצ'וק לרומן הענק מאת לב טולסטוי המתרחש בעת פלישת צבאות נפוליאון לרוסיה. זהו הפקת יוקרה סובייטית שצולמה במשך למעלה משנה והושקע בה ממון רב. יש כאן סצינות מילחמה הכוללות אלפי ניצבים, פירוטכניקה מתחכמת ובעיקר, ניסיון להצמד למקור הספרותי בכל מחיר. (350 דקות).

21.30 סנטור של פינגן (בריטניה 1981) (1)

FINNEGAN'S CHIN

Malcolm le Grice
 בימאי: מלקולם לה גרייס
 שחקנים: ג'אק מורי, פולה מורי.
 התעסקות בתפיסה היוזאלית של הקולנוע ושימוש מיוחד בזמן וחלל. גבור הסרט מבצע סדרה מוגבלת של פעולות, מקימתו בבוקר ועד ליציאתו מן הבית. הפעולות לא מוצגות בסדר כרונולוגי פשוט אלא כואריאציות שונות בירטואוויות היואלית וקולית. (87 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

לפני הסרט יוקרן הסרט הקצר "ההחלטה" בבמויה של ורה נייבאואר.

27.12 יום שני

19.00 מלחמה ושלום חלק ב' (2)

WAR AND PEACE - PART B

21.30 אהובת הקצין הצרפתי (בריטניה 1981) (2)

THE FRENCH LIEUTENANT'S WOMAN

Karl Reisz
 בימאי: קרל רייז
 שחקנים: מוריל סטרפ, ג'רמי אירונס.
 עבוד קולנועי מתוחכם לספרו של ג'ון פואלס המורכב, ספורו של אשה צעירה ומחורז בסוף המאה ה-19, מנדה בשל פרשת אהבים עם קצין צרפתי, ושל ג'נטלמן אנגלי אשר נמשך אחר המסתורין והעצב שאופפים אותה. (127 דקות).

28.12 יום שלישי

19.00 שילה ליון מתה וחיה בניו-יורק (2)

SHEILA LEVINE IS DEAD AND LIVING IN NEW YORK

Sidney Furie
 בימאי: סידני פור
 שחקנים: ג'ני ברלין, רוי שידר.
 סיפורו של נערה מעירה נידחת בפנסילבניה, המגיעה לניו יורק הגדולה כדי לחפש חיים חדשים ובעל. ע"פ רומן מאת גיל פארט. (113 דקות).

מקהלת "מעין"

בניצוח: אילת יונגר

מרחיבה שורותיה !!!

זמרים צעירים (עד גיל 40) בעלי קול יפה, מוסיקליים ומתמצאים בתווים, מתבקשים לפנות לספריה למוסיקה רח' ביאליק 26 ת"א, בכל יום ב' בשעה 7.00.

המקהלה שרה יצירות בעיקר מתקופת הרנסנס, בשפות המקור וללא לחי.

חברי המקהלה יקבלו מילגת לפיתוח הקול ולסולפג בעזרת המרכז לחיבת המקהלה.

MOBY DICK

John Huston

בימאי: ג'וזף יוסטון

שחקנים: ג'ורג' פק, ארטון וולס, הארי אנדרוס.
עיבודו המרשים של ג'וזף יוסטון לרומן הקלאסי מאת הרמן מלוויל, סיפור אלגורי על מידוף נושא אחר לוייתן ענק. התסריט נכתב בשיתוף עם סופר המדע בדיוני ריי ברדבורי. (116 דקות).

DELIVERANCE

John Boorman

בימאי: ג'וזף בורמן

שחקנים: ג'וזף ויט, ברט רינגלדס, נד בויט.
ארבעה אנשי עסקים עירוניים מאטלנטה יוצאים לשיט סירות בנהר סרעך בהרי האפאלצ'ים ונקלעים להתמודדות אלימה עם הטבע הפראי ותושבי המקום הופכים ליצורים חיים הנאבקים בכל עצמת יצריהם על עצם קיומם הפיסי ובסימו של הסרט הם הוופכים לאחרים מתחילת המסע. (109 דקות).

יום רביעי

הדוור מצלצל פעמיים (1981 ארה"ב) (2)

THE POSTMAN ALWAYS RINGS TWICE

Bob Rafelson

בימאי: בוב ראפלסון

שחקנים: ג'ק ניקולסון, ג'סיקה לאנג.
הגירסה הקולנועית הרביעית לספרו של ג'יימס קיין המתאר ספור אהבה נושא זאליים בין נודד חסר כל, המוצא עבודה בתחנת הדלק לבין אשת בעל התחנה. השניים מנסים לרצוח את הבעל. ראפלסון מנסה להשאר נאמן למקור הספרותי גם בתקופה וגם בהתייחסות למין. (121 דקות).

IL CONFORMISTA

Bernardo Bertolucci

בימאי: ברטולוצ'י

שחקנים: ז'אן לואי טרנטיניאן, סטפנה סנרלי, דומיניק סנדה.
עליתו ויירדתו של הפאשיזם האיטלקי דרך סיפור הדרדרותו של אינטלקטואל לזרועות הפאשיזם תוך הדחקה רגשותיו. הוא מצטרף למפלגה הפאשיסטית ונשלח לרצוח את הפרופסור לפילוסופיה שלו החי בגולה בפאריס. מלדרמה פוליטית מסוגנת. (100 דקות).

WINSTANLEY

Kevin Brownlow and Andrew Mollo

בימאי: קווין בראטלו ואנדרו מולי

שחקנים: מילס האלוול, ג'רום ויליס, אליוט האלוול, דיוויד ברמלי.

וינסטנלי, גיבור הסרט, מנהיג קבוצת מתיישבים להקים קומתה זקלאית. הסרט עוקב אחר מאבקהם של המתיישבים בהתנגדות המקומית ובהתנגדות השלטונית עד להתפרקות הישוב. תוך שימת לב קפדנית לפרטים הסטוריים ותקופתיים מציג הסרט את נסיונו של וינסטנלי כרצע מייצג בתקופה של שינוי הסטורי — יחסו לארמה בישר למעשה מהפכה פוליטית, כלכלית ודתית באנגליה אנגלית ללא תרגום, 95 דקות).

ANIMAL FARM

John Hales and Ruth Batchelor

בימאי: ג'ון האלס ורות באצ'לור

סרט שנעשה ע"י 70 אמני הנפשה, 350 סצינות 300 אלף ציורים בגירסת אנימציה לאליגוריה של ג'ורג' אורוול. חיות בחווה מגרשות את המעביד שלהן אך מרציאות מקרבן רוחן חדש. (73 דקות).

ביל דאגלס - ילדותי

THE MAN WHO WOULD BE KING

John Huston

בימאי: ג'ון יוסטון

שחקנים: שון קונרי, מייקל קיין, כריסטופר פלאמר, שנים רבות חלם יוסטון של העיבוד הקולנועי של ספורו של רדיארד קיפלינג המתרחש בארץ אגדית בהרי ההימליה, שני חיילים לשעבר בעבא הבריטי המבקשים להתעשר מגיעים למדינת קפריסין שמצפון להודו ותושבי המקום רואים באחד מהם אל. (129 דקות).

3.1.83 יום שני

19.00 טום ג'ונס (1963 בריטניה) (2)

TOM JONES

Tony Richardson

בימאי: טוני ריצ'ארדסון

שחקנים: אלברט פיני, סואנה יורק, יו גריפית, עיבדי מוצלח ולומן מאת הנרי פלדינג על הרפתקאותיו של הפלייבוי בן המאה ה-18 שהוא ממור שגדל בידי אציל. הוא מתאהב בנערה הלא נכונה ומתרדרד עד לסוף הטוב. הסרט נע במהירות של המקור הספרותי, משתמש בכל הטכניקות האפשריות ("פרוי פריימס", עריכה קדחתנית, מעברים לא מקובלים בין הסצנות, כותרות נוסח הסרט האילום ושירים הממלאים מפקיד של קיינות).

21.30 מות הזמיר (1962 ארה"ב) (2)

TO KILL A MOCKINGBIRD

Robert Mulligan

בימאי: רוברט מוליגן

שחקנים: גרגורי פק, רוברט דובאל, ברוק פיטרס. התברר ששחקנים של ילדים בדרום ארה"ב על בעיותיה. הסרט מגולל שני סיפורים - עורך דין המגן על כושי שהואשם באונס לבנה. ילדיו של עורך עוברים אותה תקופה הרפתקאה מבהילה עם בנם המפגיר של השכנים. ע"פ ספרה של הרפר לי: "אל תגע בזמיר".

4.1 יום שלישי

19.00 האדמה הטובה (1937 ארה"ב) (2)

THE GOOD EARTH

Sidney Franklin

בימאי: סידני פרנקלין

שחקנים: לואיזה הייגר, פול מוני, וולטר קונרלי. מלחמת הקיום של איכרים סינים במאה ה-19. איכר קונה

את אשתו מבית עשיר, רוכש באיטיות את אמונה ולומד לאהוב אותה. במשך הזמן הוא הופך לבעל אדמות אך את שלותם עוברים המהפכה והצבורת. ע"פ רומן של פרל ס. בוק. (136 דקות).

21.30 גברת מרפל (בריטניה) (1962) (2)

MURDER SHE SAID

George Pollock

בימאי: ג'ורג' פולוק

שחקנים: מרגרט ראתפורד, צ'רלס טינגוול, ארתור קנדי. הראשון בסדרה בת ארבעה סרטים המבוססת על הבלשית המזדקנת - גברת ספריה של אנתה כריסטי, כולם בכיכוב מרגרט ראתפורד המציגת. כאן חוקרת ג'י מרפל מקרה של חניקה מסתורית ברכבת נוסעת. (87 דקות).

5.1 יום רביעי

19.00 ספורי קנטרברי (1971 איטליה) (2)

THE CANTERBURY TALES

Pier Paolo Pasolini

בימאי: פייר פאולו פאוליני

שחקנים: פאולוני, לאורה בטי, ג'וזפי צ'פלין. הפרק השני בטריולוגיית ימי הביניים של פאולוני, מאמץ את סדרת ספוריו המחורזים של אחוז מגדולי משוררי אנגליה, ג'וזפ צ'וסר. פאולוני מראה לנו אוסף דמויות נירחות ביופין. הוא מעבד את צ'וסר בצורה שתתאים לצרכיו ובחר במתכות רק את ספורי היוזמה. הוא מציג משכילים מרמים בורים, זקנים מתחזים לצעירים, אנשי כנסייה מושחתים ואנרכיסטים שהם גנבים. אין הוא מנסה להסתיר את הכיעור אלא מגביר אותו. (109 דקות).

21.30 נשים אוהבות (בריטניה) (1969) (2)

WOMEN IN LOVE

Ken Russell

בימאי: קן ראסל

שחקנים: אלן בייטס, אליזב ריד, גלנדה ג'קסון, ג'ני לינדן. מערכת יחסים סבוכה בין שני זוגות בגריסתו של קן ראסל לרומן מאת ד.ה. לורנס. (132 דקות).

לכבר

הסינמטק הישראלי

ת.ד. 23070

תל-אביב 61230

אבקש לצרף אותי כחבר בסינמטק תל-אביב,

הדני מחדש בזה את החברות בסינמטק

שם .....

כתובת .....

טלפון .....

נא לצרף כרטיס החבר הישן

הערות:

1. אין הסינמטק אחראי למעב הטכני ולאורכם של הסרטים. (אורכם של הסרטים שמצויין בתכניה הוא אורכם המקורי בלבד).
2. שיעורים בתכנית אפשריים, נא לעקוב אחרי הפרסומים בעתונות ובאולם הכניסה לסינמטק.
3. כל הסרטים מלווים בתרגום לעברית, אלא אם כן צויין אחרת בתכניה.
4. תקופה נפתחת שעה לפני תחילת ההקרנה.
5. עד ששים דקות לפני תחילת כל הקרנה - מכירה לחברי הסינמטק בלבד. (אלה שאינם חברים יוכלו להתחיל לרכוש כרטיסים רק לאחר החבר האחרון שהגיע למקום בזמן המיועד לחברים).
6. רכישת כרטיסים מראש, לחברי הסינמטק בלבד - במשרד הסינמטק, בנין ערית תל-אביב קומה 11 חדר 1157 ביום ג' ו-י' בין השעות 09.00-13.00 ומדי ערב בקופת הסינמטק.
7. כל חברי הסינמטק זכאים להנחה של 30% בקולנוע "גורדון".
8. כרטיסי הנחה לתיאטרון "הקאמרי" להשיג בקופת הסינמטק, לחברים בלבד.
9. חברי הסינמטק לא יוכלו לרכוש בקופה יותר מ-2 כרטיסים בפעם אחת.
10. חניה לבאי הסינמטק, גם מאחורי בית מפעל הפיס רח' ליאונרדו דה וינצ'י.

הסינמטק בשותף עם שני צרפח מקימים הקרנות באולם השג' ברח' היריקון 111, ת.א. להלן תכנית ההקרנות לחברי הסינמטק התל-אביבי, תנתן הנחה ברמי הכניסה.

4.12 - 19.30	רבי יעקב - ג'רד אודי
7.12 - 19.30	וולפונה - מוריס טורניר
11.12 - 19.30	ערב לזכור של פייר מנדס פרנס: הצר והחמלה (חלק א') מרסל אופולס
14.12 - 19.30	הצלצר החמלה (חלק ב') - באריבות הארכיון הישראלי לסרטים.
16.12 - 17.00, 19.00, 21.30	פסטיבל בין לאומי לסרטי צליליה, וצלום תת מימי.
21.12 - 19.30	"1789" - א. מנושקין.
28.12 - 19.30	תיק 51 - מירשל דזויל.

מוזמנו של נואף (אנגליה, 1981)

THE BAWDY ADVENTURES OF TOM JONES

בימאי: קליף אוואן
מפיק: רוברט סארוף סרטי: גרמי ליד, לפי תום ג'ונס בהשראת הרומן של הנרי פילדינג עילום: דאגלס סלוקומב. עריכה: ביל בלמן. תסאורה: ג'ק שאמפן. תלבושות: ביאטריס דאוסון. מוסיקה ופזמונים: פיל הולדן. שחקנים: לנישווואן, טרוור הווארד, טרי תומאס, ארתור לאו, ג'ורג'יה בראון, ג'ואן קולינס הפצה: סינמה אינטרנשיונל. אורך: 88 דקות.

סיפור הרפתקאותיו של תום ג'ונס, סיפור ניאופי, חשדות מאמצי על היותו גבו ופוחה, כמו הזכחות שמצאים אחיו החורג ומוריו, ארבותיה של המועמדת לנישוואן, סוף טוב, המצביע על מוצאו המכובד, בכל זאת, של התינוק שנמצא במיטתו של בעל האחוזה.

קשה להאמין שכאשר כתב הנרי פילדינג את עלילותיו של תום ג'ונס, הוא ידע כי הוא בתה דמות של גיבור לאומי פופולארי מאוד, שרבים ישתמשו בה כדי לנצל אורחים תמימים על חולשותיהם. אולי כן, אבל עובדה — סיורי עלילות המשובים של הנער רב החן הזה, בן המאה השמונה-עשרה עם נשות אנגליה השמניות ואצילה הנפוחים, זכו מכר לפרשנים שונים ורובם לא תמיד נאמנים למקור. הקולנוע זוכר בעיקר את תום ג'ונס של אלברט פניו עתה הוא זוכה לעיבוד נוסף — אנגלי אף הוא.

הפרסומות, כצפוי, לוחצת על סקס. ואכן נוכל למצוא ציץ פה רציץ שם — אבל לא די כדי לספק את הצרכים של אלה שבאורך לראות. בעיקרון ניסה אוואן להפוך את האגדה-מצויאת של ג'ונס למעין מחזמר רצוף שירים ולא צלחה בידו, בעיקר משום שהוא פרעל נגד החוקים של דיאנר זה. בעיקרון, המיחיקל הוא דיאנר מלא דמים ותוסס שדמיוניתו, אף שהן שרות הקורות, בעלות אמנות והיגון פנימי. כאן, הדמויות כולן מעגלות, דוחות ומטומטמות ואפילו הן עוצרות רגע מעשהיהן ופוצחות פה ושם בומר — כל זה לא עזר להן. הכל כאן וולגאר, חזק מידי ומוגזם וכך אי אפשר לעשות סרט רציני.

■ ג'ורג' אורשר

רוק בחלל (ארצה"ב, 1981)

הפקה: איבן רייטמן ("בית החיות"). לן מוגל ("מור"ל הקומיקס "מכתב כבדה"). בימוי: ג'ורג' פוטרטון. סרטי: דן גולדברג, לן בלום (על פי ספורי "מכתב כבדה"). עריכו: מייקל גרוס ("בית החיות"). אפקטים: ג'ון ברוננו. מוסיקה וצילום: אילמר ברנטסין. עיבוד: כריס פאלמר, דוד ספיר, פיטר רנטסין. ביצוע ושירים: התזמורת הסימפונית המלכותית, מקהלת קולות לונדון, ריגס, דבו, פולחן הצרפה הכחולה, נצרת, מסע ועוד.
כותרות: בארק מאסטון, ג'יי טייטל, ג. לה-פרוזוט, ד. הירגטוד. סיפור המסגרת: ("גרימאלד"). הפקה: ג'ון האלאס ("חיות החיות"). האלאס ובטצ'לור, לונדון. בימאי: הארולד וייטסקי. אפקטים: פיטר פטרוניו. מודלים: בריאן בורתוויק.
הנחיתה רכה: הפקה: ג'ון קואטס ("צוללת צהובה"). ט.י.י.ס. לונדון. בימאי: ג'ימי מוראליה. על פי סיפורם של דן אריבאנון ות. וורקטין. אנימציה: ג'ואנה פרייר, הילארי אאודוס, רקעים: סאם קירסון. אורך: 90 דקות. הפצה: קלומביה — אמי — וורנר / א.ד. מטלן.

האסטרונוט גרימאלד נפלט מחללית במכונית ספורט דגם 1959, נוחת רכות על כדור הארץ ונוסע הביתה. בתיקו מתנה לבתו הקטנה — כדור ירוק וזהר. הכדור, המציע עצמו כתמצית הרשע בעולם, לוחץ את הבת לפינה בטרם יבצע בה את זממה, מתפאר בפניה בעלילות הדמים שלו (אשר האחרונה שבהן הייתה המסת אביה). עלילות אלו מהוות את סיפורי הסרט.

הארץ קניון. הפקה: ויק אטקינסון/ו.ה. טיבינס; אטקינסון פילם-ארטס, טרוונטו. בימאי: פיני ואן לאמסוורדה. לייאאוט: סן באטרורד. רקעים: מייקל גוארין. סרטי: ערצוב; חואן הימנו. אפקטים: גורדן קאלות'ארט.

ניו יורק במאה ה-21 מרכו הטינופת של העולם" מכנה אותה נדה המונית, גיבור הסיפור. אוסף לחיק מוניתו חתיכה שברשותה הכדור הירוק, הנמלטת מררזחים. לאחר מין ומרדפים מוכרת החתיכה את הכדור לרהיפה ובאים אקדה מנסה לנשל את הנדה מחלקו בעיסקה, ללא הצלחה.

דן. הפקה: ג'ון קואטס, ג'ורג' היברט. בימאי: ג'ק סטוקס. על פי סיפור/עיבוד של ריצ'רד קורבן. אנימציה: בוב באלטר, הילארי אאודוס, ג'ואנה פרייר, ג'ורג' היברט, מייק היברט, ג'ק סטוקס, מייק וייאמס ועוד. אפקטים: רקס נויל.

נער בן 18 מוצא את הכדור הירוק. הוא מועבר בסערה שמימית לכוכב אחר כשהוא זוכה בשירים ומאבד את בתוליו תוך הצלת חתיכה ומאבק בשליט בשליטה ובנתיניהם החיתיים.

קפיטן סטרן. הפקה: אולפני בוקסקר, מונטריאל. בימוי: פול סכלה, ז'וליאן סצושופה. על פי ברני רייטסון.

משפטו של הפושע קפיטן סטרן. על עלוב נפש ההופך, בהשפעת הכדור הירוק, למפלצת שררית. הוא מפור את בית המשפט ותוך מדרוך אחרי סטרן כמעט הורס את תחנת החלל.

(הקטע הבא — כפי 17, בהפקת אטקינסון, בימוי בארי נסלן ואנימציה של כמה מטובי וותיקי הוליווד, לא נכלל בהעתק הנמצא בארץ. אורך: 8 דקות).

כה יפה וכה מסוכנת. הפקה: האלאס ובטצ'לור, לונדון. בימאי: כריאן לארקין על פי אגוסט מק-קי. אנימציה: בריאן לארקין, הארולד וייטסקי, ביורג רינג ועוד. אנימציה מחשב: סיסטמס סימוליישן.

בבנין הפנטאגון מרגיע מומחה את הנכבדים והנגרלים ומבטל את האפשרות של השפעה מן החלל על מוטאציות אנושיות, וזאת כאשר מעל הבנין מרחפת מלוחמה ל"קצר", והוא נשאב, עם צווארה של המכונה גרוס למוטאציה ל"קצר", והוא נשאב, עם המזכירה, לתוך החללית. כאן מתפתח רומן בינה לבין רובוט בעוד שטייסי החללית דואגים לשאוף סמים ו"להתמסטל".

טארנה

בימאי: ג'ון ברוננו
הפקה: כריסטיין לארוק, ולארי גיפורד, פרנסס גלגהר. אנימציה: צ'ק דאונס, ג'ורג' אונגר, נורם דרו, מייקל באנון, בעזרת צוות של 90 איש, כולל צלמי סרט "ח", על פני צויהר הגיבורה.

הכדור הירוק מטביע בתשפוכתו את נציגי תרבויות האדם, והופכם לפרועים והרסניים. אלה מחסלים את כל ה"טובים", טארנה, בת גזע המגניס האגדי, יוצאת לנקום ב"רעים", תיגרת באר, שבי ודו-קרב סופי מביאים לידי מיגור הרשע ולהצלת המין האנושי לדור נוסף, עד לשובו של הכדור הירוק בעתיד.

עיבוד מרשים הרבה הומור טוב, הנתמכים על ידי מוסיקת רוק כבדה. סיפורי הפאנטסיה הגברית מצטיינים בדמיון, אבל גם בשטחיות וכווסר מוסר חברתי. הם נשענים בדימויהם על התרבות הזוהרית המערבית, החל מן המערבונים שעליהם בנו הפרק — טארנה כסטידה, וכלה בבדיחות יהודיות (כה יפה). האנימציה סבירה אך בחלקה היא רשלנית, והדבר בולט במיוחד בתנועות הדמויות האנושיות. עם זאת, יש חלקים מצוינים — כמו הטייסיים המסוממים, ככה יפה. צוות של כ-1000 איש, מ-17 מדינות, הצליח ליצור סרט המשמש מרבית טכניקות האנימציה, בתוך פחות משנה. יש כאן שילוב של שיטת חיתוכי הצילום (נחיתה רכה), הסרטה בעזרת מחשבים (טארנה), אנימציה מחשב (הכותרות בידן, ככה יפה) ואפילו ורטוסקופינג (צילום על פי סרט "ח"). למרות שאינו מהפכני, מהווה הסרט שלמות מהנה המעבירה בנאמנות את תרבות סידרת הקומיקס מתכת כבדה, סידרה של חבורות מצוירות שהן פופולריות ביותר בארצות-הברית, קנדה, אירופה והמזרח הרחוק.

■ צביקה אורן

נער (ארה"ב 1981)

בימאי: קסטא-גאבראס

Costa Gavras

מפיק: אדוארד ומילרד רואיס תסריט: קסטא-גאבראס, דונאלד סטיוארט לפי ספר של תומאס האור. צילום: ריקארדו ארנוב'ן תפאורה: פיטר ג'ימסון. מוסיקה: ואנג'ליס. עריכה: פרנסואז בונ קול: דניאל בריסו. שחקנים: ג'ק למון (אד הורמן) סייסי ספיסק (אד הורמן), מלאני מיימן (טר סיימן), ג'ון שי (צ'ארלס הורמן), צ'ארלס צ'יפוי (ריי טאוור), רייד קלמן (פיל פטנס), ריצ'ארד ונצ'ור (שג'יר ארה"ב), ג'אניס רול (העיתונאית קייט גיומן). הפצה: ניסמה אינטרנציונל. אורך: 122 דקות.

צעיר אמריקאי נעלם לפתע, כאשר פורצת ההפיכה הצבאית שהפילה את שלטון איינדה בצ'ילה. אביו נוסע לצ'ילה כדי לחפש אותו, יחד עם כלתו וניתקל במערכת שוקעים הן מצד הרשויות המקומיות הן מצד הניצנים האמריקאיים במקום. אחר מסע חיפושים ארוך עולה בדידי לגלות את העובדה שבנו ניצח, והוא חוזר עם הגופה לארצות-הברית. עלילה מבוססת על פרשה אמיתית.

הבימאי קוסטא-גאבראס, שהתמחה בסרטים על דיכוי אנשי במישטרים פוליטיים שונים ("Z", "ההודאה", "האמריקאי ועוד), עושה בסרט זה חשבון כפול: מצד אחד על המישטר שלטונות ארצות-הברית, המבסיע על מעשי הזוועה של המישטר המקומי. כדרכו, מצליח קוסטא-גאבראס לשלב את הפוליטיקה ואת הדראמה האנושית בצורה מרתקת, כשהצופה עוקב בעניין אחר העלילה וקולט את המסר הכובא שהוא מתכוון להעביר. יש בסרט סצינות מרשימות ומרהיבות, כמו הביקור בחדרי המתים, או תמונות הסריקה של הצבא המחפש מתנגדים לשלטון. ג'ק למון מצוין בתפקיד האבוטיסי ספייסק טובה גם היא. אין ספק שזה הרבה יותר מסתם סרט פוליטי נוסף, יש בו ביקורת אנטי-אמריקאית ואנטי-צ'יליאנית נוקבת, וכל הכבוד לחברה האמריקאית אשר מימנה את הפקתו. מעניין אם מישוה היה מעו נלקט יחמה כזאת אצלנו.

■ שאול שיר-רן

אהבה ראשונה (ישראל, 1971)

בימאי: עוזי פרס

מפיק: רותי פרס. תסריט: עוזי פרס. צילום: אברהם קרפיק. תפאורה: רחל בר-נון. תלבושות: יובל כספין. מוסיקה: פרנסיס לון שחקנים: גילה אלמגור, אורי לוי, יפתח קצור, דבי הס. חן גולדבלאט. הפצה: סרטי נחשון. אורך: 90 דקות.

בעלה ושני ילדיה של זיוה עורכים גיה מסיבה לכבוד יום הולדתה ה-40. בטרם יתחילו בארוחה מגיע למקום ידד נעורה ומאהבה הראשון של זיוה, יצחק. הוא מוזמן לארוחה וללינת לילה, ובשעה מאוחרת, אחרי שכל בני המשפחה יצאו, עולה אליו ויזה ומבלה עמו את הלילה. למחרת, משהיה יצחק במקום, ומתוודה לעזרה את חשדות הבן, אייל, המשתף בחששותיו גם את אחותו, ליאורה. ליאורה מציעה להזהיר את יצחק אחיית מפני המשך היחסים עם האם, אולם במקום זאת היא מאתגרת בו בעצמה. אייל מנסה להפריד בין השניים אך אינו מצליח, ובסופו של דבר נוטלת זיוה עצמה את היומנה ללידים, והתוצאה טראגית.

עוזי פרס מנסה להתמודד כאן עם המיליטריזם בנוסח הוליווד, בעיקר בסרטי של דאגלס סירק משנות החמישים. הסרט מוגש בצורה מאד אסתטית, תוך הפרדה על כל פרט ופרט המוצב מול המצלמה. הקצב מהיר, הסיפור ישיר ותמציתי אבל הדמויות מתנהגות לעיתים בצורה שרירותית. פרס עובד נכון במיוחד בסצנת הסיגנון שבחר לעצמו אולם המלאכותיות העיקרית כאן היא בכך שהסרט ניראה מחושב מדי, מבוסס יותר מדי על ההגיון הקר. משום כך יש בתוצאה הרבה מן המלאכותיות ופחות מדי ספונטאניות היכולה לסחוף את הצופה. סך הכל, זוהו תרגיל מעניין של יוצר ישראל צעיר בז'אנר שהיה לנכס צאן ברזל של אמנות הקולנוע, ומעניין יהיה לראות לאיזה כיוון יפתח פרס בעתיד.

■ שאול שיר-רן

הנקי פנקי (ארה"ב 1981)

HANKY PANKY

dir: Sidney Poitier

בימאי: סידני פואטיה

מפיק: מארטין ראנסדוף. תסריט: הנרי רונבאום, דייוויד טיילור. צילום: ארתור אורניץ. עריכה: הארי קרל. עיצוב: בן אדוארד. תלבושות: בריאנר ג'ונסון. מוסיקה: טום סקוט. שחקנים: ג'ון וילדר, גילדה ראנה, קתלין קוונלן, ריצ'ארד וימארק, רוברט פרוסקי, ג'וזף סומר, ג'והני סקה, סאם גריי. הפצה: סרטי מטלון.

ארכיטקט משיקאגו מגיע לניו-יורק לרגל עסקים ומוצא עצמו מעורב, ללא כוונה, בשורה של אירועים שהם מחוץ לתחום שליטתו. הוא נירדף על ידי המיטטרה ועל-ידי פושעים שונים, כשהוא חשוד מצד אחד ברצח, ומצד שני בטילת מסמכים סודיים. בעולם הפשע הפץ להשתלט עליהם. על מנת לפתור את התעלומה, צריך הארכיטקט לנודע על פני חצי היבשת האמריקאית, כשהוא מלווה בעצירה המציגה את עצמה כעיתונאית שמחפשת סיפור טוב לכתיבה.

התסריט שואל (כדי לא להשתמש במילה חריפה יותר) לא מעט מסרטו הקלאסי של אלפרד היצ'קוק מזימות בינלאומיות. אלא שפואטיה מתקשה להחליט, עד סופו של הסרט, לאיזה כיוון הוא רצה להוביל את העלילה ואת הדמויות. לעיתים הוא משתלל ומניח לויילדר להתפרק לפי מיטב המסורת שלו, לעיתים הוא ניגד לתוך קטעים מסורבלים של רצינות תהומית. וכרגיל, תפסת מרובה, לא תפסת - הסרט מוגשם חסר חן. בהתחלה, יש קצב מסורף, כמעט כמו של קומדיות אילמות, אחר-כך לפתע הוא עובר לקצב מזדחל, התסריט אינו תמיד ברור, והצופה הופך בסופו של דבר אדיש לאירועים על המסך. המישחק המוגזם של ויילדר והתפקיד הדל החסיתי של גילדה ראנה, קומקאית מוכשרת מאד מן הטלוויזיה האמריקאית, גם הם אינם תורמים להצלחת הסרט, שעזה שקתלין קוונלן וריצ'ארד וימארק מתבזבזים בתפקידי מישנה.

■ שאול שיר-רן

נישואים אחרים (ארה"ב, 1982)

MAKING LOVE

dir: Arthur Hiller

בימאי: ארתור הילר

מפיקים: אלן אדלר ודניאל מלניק. תסריט: בארי סאנדרלופי לפי סיפור של סקוט ברג. צילום: דייוויד ואלש. תפאורה: ג'יימס די ואנס. עריכה: ויליאם היינולדס. מוסיקה: ליאונרד רחנמן שחקנים: מייקל אונטקין, הארי האמלין, קית' ג'קסון, ונדי הילר, ארתור היל, גאנסי אולטן. הפצה: סרטי מטלון (פוקס המאה העשרים). אורך: 112 דקות.

זהו סיפורו של זוג צעיר שחשב שיש לו הכל - כשרון ויכולת לאהבה, עד שהתברר לו שהחיים זה לא בדיוק עפחית בדבש. הזוג חי לו בשלה ובנחת, כמעט שמונה שנים, הוא - רופא יפה תואר, מבין ומצליח והיא - מפיקת טלוויזיה יפת תואר, מבינה וכמובן גם מצליחה. בעייתם הראשונה היתה שלא היו להם ילדים ובחברה אמריקאית משריצה כמו שלהם, זה אות ראשון של סכנה. אחרי שמונה השנים הטובות המשותפות, מגלה הבעל שהוא נמשך בעצם לגברים - עובדה הגורמת, כמובן למשבר רציני בחיי המשפחה הצעירה הזאת, עד לפירוד. עיקרו של הסרט, נטינו של הבעל להגיע להכרה עצמית בעוררתו של גבר אחר שכבר השלים, מומן, עם היותו "עליו". כדי לא לגרום למישוהו שברוך לב על חייה ההרסיים של המשפחה הנפלאה הזאת, מסופר הסרט כיפלאש באק", כאשר כולם כבר מסודרים וטוב להם באמת.

את השטות הכריזמה מאוד הזאת מביא בנחון מטופש מי שהעמיס עליו כבוד בעבר את אחת המלודרמות הגרועות והמפורסמות שידע הקולנוע. סיפור אהבה. גם זה סיפור אהבה, אבל כמו שהילר חושב צריך להראות סיפור אהבה מודרני של שנות השמונים, משהו קורא - העוזה, אבל אין כאן לא העוזה - למרות שצינה פרובוקטיבית של פיתוי - לא נטינו להביח את הדמויות וכמובן שום את של כבוד כלפיהן. זהו אחד הסרטים השיטחיים ביותר של התקופה האחרונה, סרט שאפילו נורמן ג'ואיסון - אמן הקיטש השטות, בוודאי שתכלו בו בועם ובתבונה. ■ גידי אורשר

ה' החודש סרטי החודש סרטי החודש סרטי החודש

עשירות ומפורסמות (ארה"ב, 1981)

RICH AND FAMOUS

dir: George Cukor

בימאי: ג'ורג' קוקור
הפקה: ויליאם אלן. **סרטי:** ג'ראלד איירס לפי מחזה של ג'ון ואן דרסן. **צילום:** דון פטרמן. **עיצוב תפאורה:** ג'ין סקוט. **עריכה:** ג'ין ברנט. **מוסיקה:** ג'ורג' דלרי. **תלבושות:** תיאוני אלדריג. **שחקנים:** ז'אקלין ביסט, קנדיס ברנן, רייניד סלבי, הארט בוצ'ניר, ג'ולס לוי, מג ראיין. **הפצה:** סינמה אינטרנשיונל. **אורך:** 117 דקות.

היחסים ומהלך החיים של שתי נשים אמריקניות החל מנעוריהם בקולג', ימים של תקוות ושל בריחה מתוך אהבה ועד לבגרות הבשלה של שנות הארבעים, על צרותיה, אכזבותיה והלקח שבה. שתי הנשים, ספורות בשלבים שונים של חשיבות אימנולית, נפגשות ונפרדות — האחת מקדישה את חייה לספרות ה"רצינית", מתקשה בכתיבה, רווקה שאינה מוצאת את הגבר המתאים ומסתפקת בתחליפים לרגע שאינה בעיני; השניה נשארה לבחור ליבה מגיל צעיר, כותבת ספר רכילות הופכת למפורסמת, מאבדת את בעלה וכמעט גם את ידידתה היחידה, הסופרת השנייה.

ג'ורג' קוקור היה ידוע בהצלחתו לכיים נשים. פעם עמדו אצלו בתור, החל מגארבו וכלה באדרי הפכו. היום הוא מביים סרטי של נשים עם ז'אקלין ביסט וקנדיס ברנן, סרט חינוך, משעמם וארוך, העשוי "כמו פעם", כאילו לא נפל דבר בקולנוע כחמה עשרות שנים אחרונות. "עשירות ומפורסמות" הוא סרט אנכרוניסטי, גם בתוכן שלו, גם בהיצרע האיתי, הצבעת לעיתים, גם בחוסר האמינות שלו, בחיצוניות העקבנית לפעמים, וגם במסקנות הדוֹרופות מאד שלו. זהו סרט שצריך חוש נוסטלגי חזק מאד, או לחליפין סלחנות נגישה מצטרקת — כדי להצליח לעבור אותו בשלום. הקהל של היום אינו גודש בתכונות אלה. לפעמים זה חבל אף לא במקרה הזה. לעומת זאת צר על בימאי שכזה הנחשף במערומיו ואלה מאד לא אסתטיים — בהתחשב בגילו. הדבר היחיד השהוה התייחסות היא וזקין ביסט, שמלרות החומר המשפיל שבו היא שוחה (הסרטי) סיפור ובימאי כבדים מאד) היא עדין משרדת כישרון, אבל הגב' ביסט היא הערפה יגנה ואישית שלי מימים ימימה זה, כמוכן, לא מחייב אף אחד מכם.

■ ג'ורג' אורשר

נקדת תורפה (אנגליה, 1981)

LOOPHOLE

dir: John Quedsted

בימאי: ג'ון קווסטד
מפיקים: ג'וליאן הלוואי, דייוויד קורדה. **סרטי:** ג'ונתן היילס לפי רומן של רוברט פולק. **צילום:** מייקל ריד. **עריכה:** ראלף שלדון. **תפאורה:** סיד קיין. **מוסיקה:** לאלו שפירן. **שחקנים:** אלברט פיני, מארטין שין, סחאנה יוק, קולין בלייקלי, ג'ונתן פרייס, רוברט מרלי, אלפרד ליניץ, טוני דויל. **הפצה:** שבעה כוכבים. **אורך:** 105 דקות.

אלברט פיני, מפצע קופות מצליות, זקוק לשירותו של ארכיטקט כדי לחזור לתוך הכספת של בנק לונדוני. משגשגו. הוא מוצא אופן לקוחות הבנק ארכיטקט מובטל, שאינו מקבל עזר אשראי-אין מסוגל לקיים את תרמת החיים שבה הרגיל את משפחתו. הפריצה יומתכוננת לסוף שבוע, שבו טוהרה הכספת בצריפות תמימים תמימים, ואחרי התמחדות עם מיכשולים שונים, מצלחים מתגנבים לבצע את זממם.

זהו סרט פזען יומרני ומשעמם שאינו מוסיף כבוד למשתתפים בו. הבימאי ג'ון קווסטד מנהל את הספור בצורה מסורבלת ושקופה. כרוך מראש שמארטין שין, הארכיטקט, נטרף לאלברט פיני, הפורץ. למרות היותו איש הגון שלא הכיר-עד-או-את-הגולם' החתונות. הרקע מתואר באריכות יתרה, אולי כדי להרשים את הקהל שמדובר כאן בקרבן של השיטה הקאפיטליסטית שלמיה מתנהל היום העולם המערבי. מבחינה זאת, התירוצים המסופקים לשון הם הרבה יותר מפורטים מן הרקע של פיני, בסרט. שני השחקנים גם יחד ניראים כאילו אינם מתייחסים בכובד ראש רב לעבודתם, ואילו תפקידה של סחאנה יוק, כאשתו של שין, קטן שטוח מכדי שתוכל לנצלו כראוי. אשר לרוברט מורלי, מנהל הבנק, והא אינו טורח אפילו לקום מכיסאו במסיגרת הופעת האוהרה

האסיר הקטן (אוסטרליה, 1981)

THE LITTLE CONVICT

בימאי, הפקה וסיפור: יורם גרוס

זמר גורד (רולף האריס) שר ורוקד כשהוא מספר על חלוצי אוסטרליה — קבוצת אסירים שהוגלתה לשם ובהנער חמוד, גיבור הסיפור, אחותו, וידידיו — נפח גיבור, שחדד חלקלק, כייס וקו טוב לב ועלם אידיוט. את פני החבורה הואת מקבל מושל טיפש, אשתו המפונקת וחיללים אכזריים. האסירים נשלחים לחטוב ולשאוב, החיללים מגנים, הנער החמוד מאמץ גור קואלה ומתירד עם בן ילדיהם. מאוחר יותר, באים הילידים לעזרת האסירים, ואחרי שהמושל ניצל ברגע האחרון משריפה, זוכים האסירים לחופש המחיל.

הופעתו המשעשעת, בחלק מקטעי הסרט, של רולף האריס, מעליחה להעביר את הסיבות לפופולריות שלו כזמר-בדרן. חוץ מקטעים אלה קשה למצוא משדו ב"אסיר הקטן". סרטו הארוך השלישי של יורם גרוס, מי שהיה אחד מחלוצי האנימציה בישראל ("יוסף בעל החלומות", 1960. סרט האנימציה הישראלי הראשון באורך מלא).

החורה לשימוש ברקעים מצולמים "חי", שיטה שהיתה נהוגה בשנות העשרה, אמנם יוצרת תחושה מיוחדת בסרט, אלא שזו אינה תמיד מטיעת לאירת הסיפור ואף פוגמת כאשר אותו קטע רקע חוזר על עצמו במקומות שונים וה"אותנטיות" של הרקע החי מתערערת.

הדמויות קלישאויות. הן העיצוב והן התנועה דומים לדמויות שראינו כבר בסרטי טלוויזיה רבים, אופי הדמויות מתבטא בדבריהן ובפניהן בלבד. הדגש על "פולקלור" אוסטרלי — שייים, חיות ונופים, יחד עם הסבריו של רולף האריס העיף פה ושם, יוצרים תחושה של סרט "דינוז" הינוכי.

קצב הסיפור לא מתאן. הרצף נקטע לעיתים תכופות. ההומור פשטני ומאולץ. טכנית — השילוב בין הרקע החי" לאנימציה רשלני כמו האנימציה עצמה. שמועות עקשניות טוענות שלמרות כל הניל, ילדים נהנים מן הסרט.

■ צביקה אורן

קומדיה סכסכות בלול קיץ (ארה"ב, 1982)

A MIDSUMMERNIGHT SEX COMEDY

dir: Woody Allen

בימאי: וודי אלן
מפיק: רוברט גרינהאט. **סרטי:** וודי אלן, **צילום:** גורדון ויליס. **עריכה:** סוזן מורס. **תלבושות:** סאנטו לוקאסו. **מוסיקה:** פליכס מנדלסון. **שחקנים:** וודי אלן, מארי סטיינבורגן, חוזה פרר, מיה פארו, טוני רוברטס, ג'ולי האגרטי. **הפצה:** סרטי גילעד. **אורך:** 90 דקות.

שלושה זוגות מבלים חופשת סוף שבוע באחוזה כפרית ליד ניו-יורק. הזמן: תחילת המאה. הנוגת הם, יועץ פיננסי מניו-יורק (אלן) אשתו (מרי סטיינבורגן), פרופסור מודקן ושחצן (חוזה פרר) וארסתו הצעירה (מיה פארו), רופא רדף שמלווה (טוני רוברטס) אחות רחמניה (ג'ולי האגרטי), האוורה האסטוטלית משתבשת כאשר מסתבר שאיש הכורסה היה פעם מאהב בארסת הפרופסור, וכאשר הרופא מתאהב גם הוא בארסה. לעומתם, הפרופסור עצמו משתעשע ברעיון: לבלות לילה עם האחות הרחמניה, לפני שייכנס לחופה. ואשר לאשתו של היועץ הפיננסי, היא מנסה לפתור את בעיות הנישואין שלה שאיברו לאחורנה את טעמם.

סרטו החדש של וודי אלן מצולם להפליא על ידי צלמו הקבוע גורדון ויליס ומלווה לכל אורכו. על ידי המוסיקה של פליכס מנדלסון. נוגמה כאילו שני מרכיבים אלה, ועמם כמה מן ההלצות של אלן, הן נקודות האור היחידות בסרט בלתי-מלהיב זה. אלן לא

ש ש סרטי החודש סרטי החודש סרטי החודש

שגוען של משפחה (ארז"ב, 1981)

POLYESTER

בימאי: מפיק ותסריטאי: ג'ון ווטס
צילום: דייוויד אינסלי. **עריכה:** צ'רלס רוג'ר. **מוסיקה:** כריס סטיי.
מיקל קאמן. **שחקנים:** דיוויין, טאב האנטר, ארית מאסי, מינק סטול, דייוויד סאמסון, ג'וני רות וייט, מרי גארלינגטון, קן קינג, הנס קראם. **הפצה:** יונייטד קינג פילם אורן; 86 דקות.

פרנסיין פישפו היא עקרת בית אמריקנית טיפוסית המתגוררת עם בני משפחתה בבולטימור. הפגנה שנערכת מול ביתה, כנגד הסרטים הפורנוגרפיים, שבעלה, אלמר, מציג בטי קולנוע שלו, מהווה התחלה לסידרת השפלות הנחתות על פרנסיין הממוטות את הקן המשפחתי שלה. אלמר נוטש אותה לטובת מזכירתו, בנה המכור לשאיפת טבק והמוצא את סיפוקו המיניים בריכה על רגלי נשים, נאסר על ידי המשטרה, בתה הנימפומנית מנסה להתאבד לאחר שההפלה העצמית, אותה היא מנסה לבצע, אינה עולה יפה וכלכם של בני הבית מתאבד בריחה. פרנסיין המתמכרת לטיפה המרמה מוצאת נחמה בזרועותיו של מאהב בשם פרד טומורו. אך פרד העוסק בסחר סמים מבקש רק לנצלה ולשאת את אימה לאישה.

ג'ון ווטס משתדל להפוך את חוסר הטעם לעסק ממוסד. סרטייו המתחרתיים קטני התקציב "פלמינגוס ורדים", "חיים נואשים" ו"צרה נשית", שהיו בארז"ב ל"קאלט מוביס", לא הוצגו בארץ. עתה מגיע לכאן בהתגבט וללא כל פרסום מוקדם סרטו הקרוי במקור "פוליאסטר", הסרטו "המסחרי" הראשון של ווטס ונבראה גם "המהוגן" ביותר. הסרט, שאמור להיות פרוידה על אפורת הסבון האמריקניות, המשקה את המשפחה האמריקנית בראי עקום, אינו משעשע או מהמם. הוא פשוט מעורר שיעמום. והורטט שעשוי בכבודו וברשלו מחלט (מיקרופוניים ואמצעי תאורה גלויים לעין). שחקניו הקבועים של ווטס, דיוויין התנסבכרטיס המגלם את פרנסיין וארית מאסי הוקנה הבלה חסרת השיניים קאדלס חברתה הטובה של פרנסיין מעוררים אומנם בחילה, אולם אין כל ענין לעקוב אחר גורלם. שיתופו של טאב האנטר, מי שהיה כוכב הוליוודי עולה לתקופה קצרה בשנות ה-70, גישיים, כדמות המאהב, מוצלח אולי כראון, אך אין הוא תורם דבר לסרט עצמו. מטרותו המוצהרת של ווטס להדהים ולעורר הלב בצופיו, נותרת רק בכתובים ואינה מוצאת ביטוייה במוצר המוגמר. שתי הכריוות המוצלחת ביותר בסרט של קולנוע דרייב-אין המציג שלושה להיטים קולנועיים מושל הבמאית מרגריט דיראס, דיוויין המעלעל בחוברת קולנוע "קיייה דה סינמה".

גם הגימק בצורת בטלח סיריונות מוספרת שיש לשפשפה עם הופעת המספר המתאים של הסימן, המתפרח בשם שיטת "האודורמה", נותר בגדר כריחה דלה, אחת מיני רבות. "בועות" הטלוויזיוני טיפל באופרות הסבון בצורה מצלחת ומתוחכמת יותר של עשרות מונים.

דניאל ורט

עוברת אורח בסן-ז'וזף (צרפת, 1982)

LA PASSANTE DU SANS-SOUCI

בימאי: ז'אק רופיו
מופי: ריימונד רופיו
צילום: ז'אק רופיו
מוסיקה: ז'ורז' דלרו תפאורה: ז'אן-ז'אק קויו
שחקנים: רומי שניידר (לינה באומשטיין, אלוה וינר), מישל פיקולי (מקס באומשטיין), ז'ראר קליין (מוריס בוייאר), דומיניק בבוריא (שרלוט מופא), שאק מרטון (מרסל טורקו), מתיא קרייר (רופרט פון לגרט, פרייקו לגו). **הפצה:** גלנפריילס אורן מקווי; 115 דקות. אורן בימאס; 105 דקות.

מקס באומשטיין עומד בראש האירגון "סולידריות בינלאומית". אירגונו פועל למען שחרור או שיפור תנאיהם של עצירים פוליטיים במדינות הגוש המזרחי, באירלנד ובאמריקה הלטינית. במיסגרת עבודתו הוא משוחח, יום אחד, עם שגריר פרגוואי בצרפת. השגריר החליף את זהותו — בשנות השלושים הוא שימש יועץ דיפלומטי בשגרירות גרמניה בפאריס. מקס מחסל חשבון ישן והורג את השגריר. הוא עומד לדין ובמהלך המשפט מתברר המניע שלו.

השתחרר עדיין מתסביך ברגמן הפעם מקור ההשפעה הוא הקומדיה "חיובי ליל קיץ". אצל ברגמן זה היה סרט שוטף, רענן, אצל אלן זה מסורבל ולעתים אפילו משעשע, זאת, למרות שאין זוכר גם את ההשראה המשותפת לו ולברגמן, הלא זה "חלום ליל קיץ של שקספיר", שרוחו שורה כאן. והוטרט פסבדו-אינטלקטואלי של יוצר הנכנס בשנים האחרונות לתקופת מאיבר. סרטייו מלאכותיים, אפילו שרירותיים, הוא כופה על הדמויות התנהגות במקום להניח לה לצמוח מתוכן, ומשום כך התרצאה חר'מימדת וצפיה מראש. זאת, מבלי לקחת עוד בחשבון כי הוא מרבה להשתמש במצבים שניראו כבר בסרטייו הקודמים. מיה פארו היא העתק חיורו של דיאן קיטון, חוזה פרגמטיזם מישחק תיאטרלי וגם שאר השחקנים אינם מגיעים כאן למיצוי כל נותניהם. העניין היחידי שאפשר למצוא בסרט, בכל זאת, הוא למי שעוקב בשיטתיות אחרי הקאריירה של וודי אלן.

שאלו שיר-רן

חמסין (ישראל, 1982)

HAMSIN

בימאי: דני ווקסמן
תסריט: דני ווקסמן, יעקב ליפשיץ דני ורט. **הפקה:** יעקב ליפשיץ.
צילום: דוד גורפנקל. **מוסיקה:** רביב גויה. **שחקנים:** שלמה תרשי, שארן שואף, חמדה לוי, רות גלר. **הפצה:** סרטי נחשון. אורן; 90 דקות.

גדליה הוא חקלאי צעיר בן מושבה גלילית, דוד שלישי במקום, בעל יחמה וחזון המנסה להקים לו חותם בקר גדולה. כדי להתרחב הוא זקוק לאדמות ואלה נמצאות, עדיין, בידיהן של כמה משפחות ערביות מהכפר השכן. יחסי השכנות הטובה, כמו רצונו של גדליה לפתח את משקו מביאים לערבים לערבים לקנות את אדמתם, לפני שהיא מולאמת ע"י מינהל מקרקעי ישראלי שמודיחו החפוריו כבר מסתובבים בשטח. הברירה של היהודים והערבים היא מעט או לא כלום. תחילה מתרצה ראש המשפחה הערבית למכור, אולם על רקע לאומנות גוברת התנגדותה של הבעירה בכפרו למכור אדמות ליהודים, הוא נסוג מהסכמתו. במשקו של גדליה עובד ערבי, חאלד, אחד מיני רבים העובדים במשקי היהודים שכניבה. בבית המתגוררת גם האם, מלכה, חוזה, אחותו של גדליה חזרת הביתה לאחר נסיון מוצלח של חיים בעיר הגדולה. שובה של חוזה מעורר כמה בעיות, ביניהן הקושי במכירתו של בית סבא, האמור לממן את קנית האדמות מהערבים משום שחוזה מחליטה חוזה לגור בו. יחסה המסויג מאד של האם לבתה ולמעשה, בעבר ובהווה, פורשת האהבה האסורה מתפתחת בין חוזה לחאלד, היצרים שהיו חביבים כל השנים, כל אלה מתפרצים לתוך בעיותיו של גדליה בקנית האדמות.

אם מישוהו מחפש סיבה לעצם קיומו של קולנוע ישראלי, "חמסין" היא אחת הסיבות החשובות ביותר. שנים של קולנוע מגוכח, מחפש, מהסס, שנים של תקוות, רצונות ומאויים, שנים של יתור וגיפיה נענות בסרט זה. והוטרט שיש בו אמירה ברורה, חדה וצלולה, הוא סרט העוסק במציאות ישראלית כואב ומציג אותה בלי כחל וסרק, בלי להתחמק, סרט עשוי באופן מרתק ומקצועי, נכון ואמין.

זהו סרט שני לדניאל ווקסמן, סרט שהתגבר על קשיים של הסרט הראשון. בעד שהסרט הקודם, "טרנויט", היה, אולי מעטמים של חשש מצעקות יתר — סרט מופנים וסגור, אולי יותר מידי — "חמסין" הוא סרט פתוח, פראיוראשוני יותר, שאינו חושש מלהציג את בעיות יחסיו עם הערבים, את הדילמה העיקרית של הציניות על כל מורכבותה, ואת בלי לכפות על הצופים את התשובות — כדרך קולנוענים אינטליגנטים בקהל אינטליגנטי. "חמסין" הוא קולנוע רלוונטי של שלחות, אבל הוא אינו מסתתר רק אחרי שלחות זאת בכל הנוגע לרמה מקצועית. זהו סרט שהוא הישג לכל הגורמים המעורבים בו, בימיו, הפקה, תסריט, צילום, עריכה ומשחק. זהו סרט שחשוב מאוד לראותו ולזכור אותו, בעיקר משום שהוא אחד הסרטים הראשונים המצדיקים את קיומו של קולנוע בארץ והוא המוכיחים שבדאי היה הלכות.

גדי אורשר